

CONSULTATIEVERSLAG

naam:	Regeling kwijtschelding belastingen medeoverheden
van:	minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)
type voorstel:	ministeriële regeling
looptijd consultatie:	21 december 2021 tot en met 30 januari 2022

I. Samenvatting concept-ministeriële regeling zoals ter consultatie voorgelegd

Belasting wordt aan de Nederlandse staat betaald via de Belastingdienst, maar ook aan de andere overheden: gemeenten, waterschappen en soms provincies. Als iemand echt geen belasting kan betalen kan diegene aan de overheid vragen of de belasting kan worden kwijtgescholden. De belasting hoeft dan niet betaald te worden. Om te kijken of iemand echt geen belasting kan betalen kijkt de overheid naar zijn inkomen en vermogen. De gemeenten, provincies of waterschappen gebruiken hiervoor dezelfde regels die de Belastingdienst ook gebruikt: de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. In deze regels staat precies hoeveel inkomen of vermogen iemand mag hebben. Als het inkomen of vermogen hoger is, dan wordt er geen kwijtschelding verleend. Met de nieuwe "Regeling kwijtschelding belastingen medeoverheden" kunnen de medeoverheden sommige van deze regels net iets soepeler maken. Iemand mag dan een iets hoger inkomen of vermogen hebben en toch nog kwijtschelding krijgen. Een gemeente, provincie of waterschap moet hier dan wel voor kiezen. Zij mogen namelijk zelf beslissen of ze de regels iets willen versoepelen.

Al met al zijn in de regeling die in consultatie is gebracht de volgende regels opgenomen:

- Dezelfde regels die al in de 'Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelastingen' stonden. Deze regels zijn hetzelfde als de oude regels, maar dan duidelijker opgeschreven.
- Regels over hoeveel vermogen AOW'ers en duurzaam arbeidsongeschikten mogen hebben (artikel 4). Dit is de enige 'nieuwe' regel.

Bij deze regeling is een onderscheid gemaakt in twee groepen: alleenstaanden en echtparen. Met echtpaar bedoelen we ook stellen die samenwonen of een geregistreerd partnerschap hebben. Als u niet onder de term echtpaar valt, dan bent u voor deze regeling een alleenstaande. Bij echtparen kan het voorkomen dat niet beide partners AOW'er zijn of beide partners duurzaam arbeidsongeschikt zijn. Het kan namelijk ook voorkomen dat bijvoorbeeld slechts één van de partners een AOW'er is. Daarom is in artikel 4 een onderscheid gemaakt tussen verschillende groepen. Zij mogen een bepaald bedrag aan spaargeld hebben, en toch kwijtschelding van de belasting krijgen:

Echtpaar; beiden AOW'er: max. € 2000,-

Echtpaar; één iemand AOW'er: max. € 1000,-

Alleenstaande AOW'er: max. € 2000,-

Echtpaar; beiden arbeidsongeschikt: max. € 2000,-

Echtpaar; één iemand arbeidsongeschikt: max. € 1000,-

Alleenstaande arbeidsongeschikte: max. € 2000,-

Echtpaar; AOW'er en arbeidsongeschikte max. € 2000,-

Bij sommige groepen is het maximumbedrag lager, omdat er dan nog iemand in het huishouden is die nog wel kan werken.

II. Beeld van de binnengekomen reacties

In totaal zijn er 12 reacties ontvangen, waarbij twee reacties tweemaal zijn ingestuurd. In totaal zijn er dus 10 unieke reacties ontvangen. Hiervan komen twee reacties vanuit gemeenten (Amsterdam – namens de vier grote gemeenten – en Epe). Verder zijn er vier reacties afkomstig van burgers of bedrijven. Nog eens vier reacties komen van (koepel)organisaties. Het gaat hierbij om de Nederlandse Branchevereniging voor wettelijk vertegenwoordigers (Horus), de Landelijke Vereniging Lokale Belastingen, de Landelijke Organisatie Sociaal Raadslieden (LOSR) en het Landelijk overleg van Bewindvoerders, Curatoren en Mentoren (LBCM).

In grote lijnen kwamen in de reacties drie punten naar voren. Hieronder zijn deze drie punten weergegeven. De reactie van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is daaronder weergegeven (*schuin gedrukt*).

Ook zijn in enkele consultatiereacties wetstechnische suggesties gedaan, die ter harte zijn genomen.

1. De doelgroep 'duurzaam arbeidsongeschikten' is voor de medeoverheden onwerkbaar.

Het is voor provincies, gemeenten en waterschappen niet altijd eenvoudig vast te stellen welke personen duurzaam ongeschikt zijn. Vaak beschikken provincies, gemeenten en waterschappen niet over de benodigde gegevens. Dit zou betekenen dat duurzaam arbeidsongeschikten zelf aan moeten tonen dat zij duurzaam arbeidsongeschikt zijn. Dat betekent voor deze burgers veel administratieve rompslomp. Ook is doelgroep 'duurzaam arbeidsongeschikten' een probleem bij de geautomatiseerde kwijtschelding. Het Inlichtingenbureau, dat de geautomatiseerde kwijtschelding verzorgt, heeft namelijk ook geen gegevens over wie duurzaam arbeidsongeschikt is of niet.

De minister is het eens met de reacties waarin gezegd wordt dat de groep 'duurzaam arbeidsongeschikten' onwerkbaar is. Daarom is besloten de regeling niet alleen meer voor AOW'ers en duurzaam arbeidsongeschikten te laten gelden, maar voor iedereen. Daarbij wordt er een onderscheid gemaakt naar de leefsituatie van een belastingplichtige:

- o *voor echtparen kan de vermogensnorm met maximaal € 2.000,- worden verhoogd.*
- o *Voor alleenstaanden bedraagt de vermogensnorm 75% van de verhoging die voor echtgenoten is gekozen. Reden hiervoor is dat de vermogensnorm voor alleenstaanden (ca. € 1.775) ongeveer 75% bedraagt van de vermogensnorm die geldt voor echtgenoten (€ 2.350).¹*
- o *Voor alleenstaande ouders (een alleenstaande die zorg draagt voor één of meer kinderen) bedraagt de vermogensnorm 90% van de norm die voor echtgenoten is gekozen. Reden hiervoor is dat de vermogensnorm voor alleenstaande ouders (ca. € 2.150) ongeveer 90% bedraagt van de vermogensnorm die geldt voor echtgenoten (€ 2.350).²*

2. De regeling moet niet vanaf 2022 worden ingevoerd, maar pas vanaf 2023.

In de concept-regeling is bepaald dat de regeling direct na de publicatie van de regeling in werking treedt. Dit maakt het mogelijk dat medeoverheden al in 2022 de nieuwe regels kunnen toepassen. Maar uit de reacties kwam naar voren dat 2022 te vroeg is. Veel provincies, gemeenten en waterschappen hebben hun kwijtscheldingen voor 2022 al afgerond. Ook de automatische kwijtschelding voor 2022 is al geweest. Voor veel provincies, gemeenten en waterschappen heeft het invoeren in 2022 dus geen zin meer. Ook zou er ongelijkheid tussen burgers kunnen ontstaan. Iemand die pas na de inwerkingtreding van de regeling een kwijtscheldingsverzoek zou indienen, zou dan onder soepeler regels vallen. Dat is niet eerlijk ten opzichte van burgers die nog onder de oude regels vielen.

¹ Het gaat hierbij om normbedragen bij de geautomatiseerde kwijtschelding. Zie:

[https://vng.nl/sites/default/files/2022-](https://vng.nl/sites/default/files/2022-02/Normbedragen%20geautomatiseerde%20kwijtscheldingstoets%20maart%202022%20tot%20en%20met%200augustus%202022.pdf)

[02/Normbedragen%20geautomatiseerde%20kwijtscheldingstoets%20maart%202022%20tot%20en%20met%200augustus%202022.pdf](https://vng.nl/sites/default/files/2022-02/Normbedragen%20geautomatiseerde%20kwijtscheldingstoets%20maart%202022%20tot%20en%20met%200augustus%202022.pdf)

² Zie noot 4.

Het kabinet begrijpt dat over veel kwijtscheldingen in 2022 al is beslist. Ook heeft de automatische kwijtschelding voor 2022 inderdaad plaatsgevonden. Tegelijk wil de minister provincies, gemeenten en waterschappen niet op voorhand de mogelijkheid ontnemen om de kwijtscheldingen van 2022 opnieuw te toetsen aan de nieuwe regels. De automatische kwijtschelding opnieuw doen, kan inderdaad niet, maar wel zouden de medeoverheden ervoor kunnen kiezen alle kwijtscheldingen handmatig opnieuw te bekijken. Daarom is toch besloten de regeling terug te laten werken tot en met 1 januari 2022. Hierbij is het belangrijk op te merken dat de regeling slechts een keuze aan medeoverheden geeft om soepeler regels toe te passen. De medeoverheden kunnen er dus voor kiezen de versoepelde normen al vanaf 2022 toe te passen (en dus handmatig herbeoordelen), maar zij hoeven dat niet per se te doen. De medeoverheden zouden er namelijk ook voor kunnen kiezen de versoepelde regels pas in 2023 in te voeren. Ook kunnen zij beslissen de versoepelde vermogensnorm in het geheel niet toe te passen. Zoals in paragraaf 1 is aangegeven, mogen de medeoverheden dat zelf beslissen. Wel wordt omwille van de duidelijkheid in deze regeling bepaald dat deze tot en met 1 januari 2022 terugwerkt. Op deze wijze wordt tot uitdrukking gebracht dat een eventuele verhoging van de vermogensnorm voor het gehele belastingjaar 2022 dient te gelden.

3. De voorgestelde verhoging van € 2.000 is te laag.

Onder andere Horus en de LOSR stelden dat € 2.000 door inflatie inmiddels achterhaald is. De vier grote gemeenten deden de suggestie de vermogensnorm op te hogen naar de vermogensnorm zoals die in de bijstand geldt. Ook zou de hogere vermogensnorm niet voor alleen AOW'ers en duurzaam arbeidsongeschikten moeten gelden, maar voor *iedereen*. Dit komt overeen met een motie die door de Tweede Kamer is aangenomen (de motie Peters/Bruins³).

De suggestie om de verhoging naar bijstandsniveau te verhogen wordt niet overgenomen. Het kabinet wil eerst de resultaten van de in februari 2022 gestarte Werkgroep IBO Sociale Zekerheid afwachten alvorens te reageren op de motie Bruins/Peters. Deze werkgroep onderzoekt hoe het stelsel van de sociale zekerheid voor de burger vereenvoudigd kan worden. Dit zou kunnen leiden tot adviezen om wettelijke regelingen en normen in het sociaal domein (zoals de bijstandsnorm en andere vermogensnormen) te vereenvoudigen en meer op elkaar aan te laten sluiten.

III. Vervolg

Op 16 september 2022 is de ministeriële regeling in de Staatscourant geplaatst.⁴ De regeling is een dag later, op 17 september 2022 in werking getreden. De regeling werkt terug tot en met 1 januari 2022. Dat betekent dat provincies, gemeenten en waterschappen vanaf nu in hun verordeningen kunnen beslissen *of* zij de versoepelde vermogensnorm gaan invoeren en vanaf wanneer. Het is dus afhankelijk van de betreffende provincie, gemeente of waterschap of de versoepelde vermogensnorm gaat gelden en vanaf welk belastingjaar.

³ Kamerstukken II 2021/21, 24 515, nr. 590.

⁴ Zie Stcrt. 2022, 23803 ([Staatscourant 2022, 23803 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officielebekendmakingen.nl\)](https://www.Overheid.nl/Officiële_bekendmakingen))